

Underhållssatsning – äntligen!

Eftersatt underhåll och en ökande underhållsskuld har varit ett återkommande tema då Sveriges infrastruktur kommer på tal. Inte minst SVBRF har lyft behovet av att åtgärda vägskyddsanordningar som är föråldrade och/eller i dåligt skick. Nu äntligen kommer resurser för detta!

I regeringens infrastrukturproposition 2026 – 2037 ökas anslagen till underhåll kraftigt och vi kan se en ökning redan från 2025 enligt uppgift.

För perioden är summan hissnande 1 171 miljarder och tittar vi specifikt på drift och underhåll av vägar så ökar summan från 239 till 354 miljarder kronor i 2025 års priser.

En ökning med 48%.

I underlaget där satsningen presenteras återfinns flera positiva delar, bl a:

- Dagens funktionalitet ska bibehållas och eftersatt underhåll återtats
- Stärkt kostnadskontroll
- Mer effektiva upphandlingar, ett uppdrag som ges till Trafikverket
- Fortsatt behov av trafiksäkerhetsåtgärder
- Trafikverket ska utarbeta en ny nationell plan och regionerna ska ta fram länsplaner.

Se även en presentation från Regeringskansliet > här

Ett orosmoln i allt det goda är huruvida Trafikverket har kompetens och personella resurser att genomföra det hela på det sätt som är tänkt.

Forts.: Underhållssatsning

Denna akilleshäl är något som varit en återkommande punkt i branschens dialog med myndigheten. För tillfället noteras stora brister i upphandlingsunderlaget för räckesreparationer där det, som exempel, fortfarande inte uppmärksammas att det inte finns ETT pris på "stålbalksräcke". Begreppet innehåller 100-tals olika produkter med vitt skilda egenskaper och priser som kan skilja sig åt med en faktor 5.

SVBRF ser korrekta underlag som själva grunden för en konkurrensneutral upphandling och möjligheten till ett val av bäst lämpade vägskyddsanordning för den aktuella platsen. Att stödja Trafikverket och bidra med kunskap i denna process har hög prioritet.

Vi hoppas att infrastrukturpropositionen är ett stort steg framåt för en säkrare trafikmiljö som är i takt med tiden, där räckesbranschens kompetens kommer spela en stor roll.

Floran av vägskyddsanordningar ökar stadigt, lika så behovet av utbildning, ansvar och kompetens som gör att dessa projekteras och monteras korrekt. SVBRF utbildar givetvis på alla räckestyper, som t ex betongräcken.

Kurser våren 25

SVBRF erbjuder ett omfattande utbud av kurser under våren för alla som arbetar med vägskyddsanordningar på olika sätt, från projektering och montering till besiktning.

Sedan 2010 har hela 709 personer (!) genomgått hela eller delar av utbildningen till SVBRF Auktoriserad räckesmontör.

Blev man auktoriserad 2020 eller tidigare är det nu dags med förlängning i ytterligare 5 år, genom att anmäla sig till Teori 2 >Länk.

SVBRF hälsar alla varmt välkomna till vårens kurser!

Montageutbildningen omfattar även äldre typer av räcken. De är ofta CE-märkta men installeras inte längre, främst på grund av ett högre pris. Även dessa räcken måste underhållas och repareras av kunnig personal om funktionen ska bibehållas. Räcket på bilden kallas EM2 = Enkelsidigt Med tvärbalk, c-c 2m mellan ståndarna. Väl fungerande N2-vägräcke, vanligt på genomfartsleder i äldre stads-miljö.

som är förkortning för Vägars och Gators Utformning, heter numera officiellt **KRAV med RÅDSTEXT, TRVINFRA-00396, version 1.0, Vägutformning**, men får nog fortsätta heta "VGU 24" i dagligt tal. Den utkom som planerat den 1 november men börjar gälla från 1 januari 2025, vilket är lite ovanligt.

Avsnittet vägskyddsanordningar har vuxit för varje utgåva, 2012 var det 19 sidor, nu 2024 är det 78 sidor. Det blir lite drygt 4 gånger fler eller ungefär + 5 sidor/år om man vill räkna på det sättet.

Som många noterat krävs specialkunskap för att tillämpa dokumentet.

Det nymonteras årligen stora mängder räcken. På vägar med hastigheter över 100 km/h blir det i princip kontinuerliga räcken och med motorväg som på bilden medför 1 m väg att det blir 4 m vägräcke. Räckesmontörer behövs och gör ett viktigt, livräddande arbete.

I denna VGU-utgåva är det mycket nytt, där en stor del berör tillverkarna av skyddsanordningar, inte minst genom att standarden **SS-ENV 1317-4** som tidigare hanterade **Energiupptagande räckesändar, övergångar och öppningsbara räckessektioner** är upphävd.

Den är nu ersatt av tre svenska titlar sedan slutet på 2023, då de publicerades av SIS:

- **SIS-CEN/TS 1317-7:2023 Klassificering, prestandakrav vid kollisionsprovning och provningsmetoder för räckesändar**
- **SIS-CEN/TS 1317-9:2023 Klassificering, prestandakrav vid kollisionsprovning och provningsmetoder för öppningsbara räckessektioner**
- **SIS-CEN/TR 1317-10:2023 Utvärderingsmetoder för räckesövergångar samt övergång mellan räcke och räckesände respektive krockdämpare**

VGU 24 och övriga dokument som hör till återfinns här [>länk till Trafikverkets dokument](#)

Som ett sätt att ta till sig allt detta rekommenderas SVBRF Räckeskurs [>länk](#) samt Vidareutbildningen för Projektering av räcken [>länk](#).

Elmia 4-5 mars, 2025

Vi kommer allt närmare tiden för mässan och detaljerna faller på plats vartefter. SVBRF kommer att ha en egen monter, A02:04, i anslutning till ett område som Elmia upplåtit där några av medlemsföretagen kommer att ställa upp olika mitträcken och väg-/broräcken kombinerade med buller- och/eller suicidskydd, de sistnämnda är produkter som efterfrågas alltmer.

Mitträckena har tagits in efter önskemål från personal hos Räddningstjänsten som vill få en fysisk demonstration av hur de olika varianterna kan demonteras vid nödlägen. En direkt följd av de problem som uppstod på bl a E22 i Blekinge under vintern och som fortfarande är ett aktuellt ämne. De företag som ställer upp med sina produkter och personal ska ha ett stort tack då det är en icke kommersiell insats för samhället och trafiksäkerheten.

Förutom alla utställare utlovas intressanta seminarier och nyheter under de två dagarna.

I SVBRF monter kommer ordförande Jonas Skyllberg och företrädare Göran Fredriksson att finnas, för att välkomna mässbesökare som vill veta mer om räckesbranschen eller bara hälsa på och prata räcken i största allmänhet.

Foto: Johan Nilsson

När det blir ofrivilligt stopp på vägen i en riktning, som på E22 under vintern 2024, kan det försvåra räddningsinsatserna på olika sätt. Lösningen blir att akut avlägsna räckessektioner om inte snabböppningar finns. Det tog sedan lång tid att återställa mitträcket efter akutåtgärderna, inte heller det en önskvärd situation. Räddningspersonal får nu en chans att bekanta sig med skyddsanordningarna på närmare håll och under betydligt angenämare omständigheter.

Vägarenan mitt i hallen är ett nytt grepp På Väg 2025. Den är uppdelad i fyra områden, Demoarenan, Demoscenen, Framtidssarenan och Utbildningstorget. Här kommer finnas mycket att uppleva och ta del av.

>Här finner du allt om mässan På Väg

P.S. Missa inte att anmäla er till Branschfesten, kvällen den 4 mars och träffa kollegor under lättsamma former.

TIPS

Kartläggning av broräcken i Region Väst

Otto Vogel, journaliststudent och Göran Fredriksson, SVBRF, går igenom detaljer i ett äldre broräcke typiskt för sin tid.

Intresse för väg- och broräcken och det bidrag som de ger till ökad trafiksäkerhet är själva kärnan i branschen. Det är därför extra glädjande när studenter tar ämnet till sig.

Just nu arbetar ett antal journaliststudenter från Göteborgs universitet med en kartläggning av alla broräcken i Region Väst, runt 5000 broräcken totalt (!) och klassar dem utifrån deras förmåga att klara uppgiften att vara fordonsåterhållande sett till dagens fordonstrafik.

Studenterna går nu sista året på en 3-årig utbildning där denna typ av uppdrag utgör en del.

Resultatet kommer i början av 2025 och kommer säkert att höra talas om sig – något spännande att hålla ögonen på och det får ni hjälp av via SVBRF.

Remissen från Transportstyrelsen

Transportstyrelsens föreskrift TSFS 2021:122 där man finner egenskapskrav för vägskyddsanordningar (byggregler) som gäller **alla vägghållare** är ute på remiss. Föreskriften är mycket viktig då den innehåller minimikraven som ska uppfyllas för att skapa acceptabel säkerhet på våra gator, vägar och broar. Remissen ska vara inne senast 10 januari, 2025 och SVBRF kommer att lämna ett yttrande. Missa inte detta tillfälle.

Se Sök föreskrifter - Transportstyrelsen

Ordförande har ordet

Snart börjar ett nytt år fullt med nya möjligheter.

För alla oss som jobbar med vägskyddsanordningar innebär det nya året bl a nya regelverk och föreskrifter för våra skrän. Både Trafikverket och Transportstyrelsen uppdaterar och förnyar.

Det är intresseväckande för mig att "Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om egenskapskrav för vägar, gator, spårvägar och tunnelbanor (Byggregler) TSFS 2021:122" nu utvecklas och blir mer omfattande. En uppdaterad version ska publiceras under 2025. Föreskrifterna och de allmänna råden publicerades 2021 och gäller för alla väghållare i Sverige.

Hemma i min kommun så har Transportstyrelsens "Byggregler" ännu inte slagit igenom vilket jag tydligt kan se på nyligen utförda väg- och gatuentreprenader. Min kommun är ändå en av de större i Sverige och borde ha resurser för att kunna hänga med i föreskrifter och regelverk. Och om inte en av Sveriges största kommuner klarar av det lär knappast de mindre kommunerna reda ut det heller.

Att föreskrifterna verkar vara tämligen okända för våra kommuner bådär inte gott för trafiksäkerheten i vårt land. SVBRF ska enligt våra stadgar punkt 2.4 *"informera och påverka för att öka kunskapen och se till att aktuella standarder, regler och föreskrifter blir kända och tillämpade hos beställare och kunder"*. Vi har en del att ta tag i. För kommunerna ska inte bara följa byggreglerna när de ska bygga nya vägar och gator, de är även tillsynsmyndighet som ska se till att de efterföljs. Av alla väghållare i kommunen! Inklusive Trafikverket!! Detta enligt uppgift ifrån självaste Transportstyrelsen till SVBRF.

Jag håller sedan något år tillbaka en SVBRF - kurs för vägprojektörer i räcketkunskap. Det är oerhört många krav och regler du ska hålla ordning på som vägprojektör när vägskyddsanordningar ska projekteras, med nya VGU blir det ännu fler. Efter det ska vägen byggas och då ska även utförandet bli rätt.

Är det möjligt för alla Sveriges kommuner att upprätthålla den tekniska kompetens som krävs för att kunna kontrollera att alla egenskapskrav för vägar, gator, spårvägar och tunnelbanor följs? Mycket tveksam till det. Här tror jag Transportstyrelsen måste tänka om så att föreskrifterna följs upp av en myndighet som har en rimlig möjlighet att göra så. Annars kommer föreskrifterna inte att följas, och det kommer att gå ut över trafiksäkerheten i Sverige.

Och till sist...

Räcket

Midvinternattens köld är hård,
vägbanan gnistra och glimma.
Hastigt komma en mörkblå Ford,
laddad med kilowattimma.
Vägen svänga så tvärt på krön,
räcket får sig en hiskelig törn,
räcket prövningen klara.
Förarens liv det bevara.

Jonas Skyllberg
Ordförande

*God Jul & Gott Nytt År
tillönskas alla läsare!*

